

POSTANOWIENIE

Dnia 9 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 9 sierpnia 2023 r.,
sprawy **G.K.**
w przedmiocie wyroku łącznego
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 17 maja 2022 r., sygn. akt II AKa 6/22
zmieniającego wyrok łączny Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 23 listopada 2021 r., sygn. akt IV K 59/20,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć
skazanego G.K.**

UZASADNIENIE

G. K. został skazany prawomocnymi wyrokami:

I. łącznym Sądu Okręgowego Warszawa - Praga z 30 kwietnia 2010 roku. sygn. akt V K 49/10, na karę łączną 6 lat pozbawienia wolności, obejmującym wyroki:
- z 29 września 2008 w sprawie - sygn. akt V K 78/07 Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w części utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24 lutego 2009 roku sygn. akt II AKa 420/08, a w części zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 4 lutego 2010 roku - sygn. akt II AKa 427/09.

na kary:

1. 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 258 §2 k.k. popełnione w okresie od 27 września 1999 roku do 24 lutego 2005 roku;
2. 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 263 § 2 k.k. w zw. z art.65 § 1 k.k. popełnione na przełomie września i października 1999 roku,
3. 2 lat pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 263 § 1 k.k. w zw. z art.64 § 1 k.k. popełnione w okresie od 14 grudnia 2004 roku do 24 lutego 2005 roku;
4. 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 263 § 1 k.k. w zw. z art.64 § 1 k.k. w zw. z art.65 § 1 k.k. popełnione latem 2001 roku, przy czym kara łączna 6 lat pozbawienia wolności odbyta została w okresie od dnia 23 grudnia 2010 roku do dnia 31 stycznia 2014 roku.

II. Sądu Okręgowego w Łodzi z 21 września 2015 roku, sygn. akt XVIII K 155/12, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 listopada 2016 roku, sygn. akt II AKa 72/16, na karę łączną 12 lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wymiarze 350 stawek dziennych po 100 zł, obejmującą kary:

1. 3 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 258 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w okresie od stycznia 2010 roku do 28 września 2010 roku;
2. 10 lat pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 250 stawek dziennych przy przyjęciu wartości jednej stawki w wysokości 100 złotych - za czyn z art. 53 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 53 ust. 1 i 2 i art. 54 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w okresie od stycznia 2010 roku do 28 września 2010 roku;
3. 9 lat pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 300 stawek dziennych przy przyjęciu wartości jednej stawki w wysokości 100 złotych - za czyn z art. 56 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z 1 kwietnia 2011 roku o zmianie

ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw' - Dz. U. nr 117, poz. 678) w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i w zw. z art. 4 § 1 k.k.. popełniony w okresie od początku stycznia 2010 roku do końca sierpnia 2010 roku;

4. 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 263 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 21 grudnia 2010 roku przy czym karę łączną 12 lat pozbawienia wolności skazany odbywa w okresie od dnia 31 stycznia 2014 roku godzina 17.55. do dnia 26 stycznia 2026 roku godzina 17.55., łączna kara grzywny została zamieniona na zastępczą karę pozbawienia wolności, którą skazany będzie odbywał w okresie od dnia 26 stycznia 2026 roku do dnia 16 maja 2027 roku.

III. Sądu Rejonowego w Piasecznie z 5 czerwca 2019 roku. sygn. akt II K 943/16, na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 229 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełniony w okresie od 23 kwietnia 2002 roku do 9 grudnia 2004 roku, przy czym karę 10 miesięcy pozbawienia wolności skazany będzie odbywał w okresie od dnia 26 stycznia 2026 roku do dnia 22 listopada 2026 roku;

IV. Sądu Rejonowego dla Warszawy - Woli z 20 grudnia 2019 roku. sygn. akt IV K 516/19 na karę 2 lat 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. popełniony w dniu 20 października 2004 roku, przy czym karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności skazany będzie odbywał w okresie od dnia 22 listopada 2026 roku do dnia 20 maja 2029 roku.

Wyrokiem z 23 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, sygn. akt IV K 59/20 na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 i 4 k.k. w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 roku do 24 czerwca 2020 roku, w związku z art. 81 ustawy z dnia 9 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020, poz. 1086), połączył kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami opisanymi w punktach II, III i IV i wymierzył skazanemu G. K. łączną karę pozbawienia wolności w rozmiarze 14 lat.

Apelację od wyroku wywiódł obrońca oskarżonego- adw. M. C. zarzucając rozstrzygnięciu:

1. obrazę prawa materialnego, t.j.:
1. art. 85 § 1 i 2 k.k. polegającą na odmowie przyjęcia do podstawy orzeczenia o wymiarze kary łącznej, okresu tymczasowego aresztowania stosowanego wobec skazanego G. K. przez Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie w sprawie sygn. akt V K 59/06 w okresie od 9 grudnia 2005 roku do 20 grudnia 2007 roku;
2. art. 86 § 1 k.k. polegającą na wymierzeniu skazanemu kary łącznej znacznie surowszej od najwyższej z kar wymierzonych, co skutkuje rażącą niewspółmiernością wymierzonej kary łącznej i przekracza zakres koniecznego oddziaływania resocjalizacyjnego jaki winna spełniać orzeczona kara.

Skarżący wniósł o wymierzenie kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji kar i zaliczeniem okresu tymczasowego aresztowania skazanego w okresie od 9 grudnia 2005 roku do 20 grudnia 2007 roku, względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z 17 maja 2022 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi, sygn. akt II AKa 6/22 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że jako podstawę prawną orzeczonej w punkcie 1 kary łącznej pozbawienia wolności przyjął art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w okresie od 1 lipca 2015 roku do 23 czerwca 2020 roku w związku z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. z 2020 roku, poz.1086 z późn. zm.) i utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie.

Kasację od wyroku złożył obrońca skazanego- adwokat A. J., która zarzuciła rozstrzygnięciu: rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, które miała

wpływ na treść wydanego orzeczenia – 4 k.k. poprzez przyjęcie przez Sąd Apelacyjny i Sąd Okręgowy, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki do zastosowania art. 86 k.k. w formie obowiązującej do 7 czerwca 2010 roku tj. według przepisów względniejszych dla skazanego oraz uznanie, że Sąd I instancji prawidłowo rozstrzygnął w zakresie wymierzonej kary łącznej pozbawiania wolności, mimo że zgodnie z obowiązującym orzecznictwem zaistniały w niniejszej sprawie warunki do zastosowania przepisów względniejszych dla sprawcy i zaliczenie do wyroku łącznego także kary wykonanej z wyroku V K 49/10 - 6 lat pozbawiania wolności.

W odpowiedzi na kasację, prokurator Prokuratury Regionalnej w Łodzi wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego jest oczywiście bezzasadna, dlatego została oddalona na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Dotyczy to uchybień sądu odwoławczego, to bowiem od orzeczenia sądu odwoławczego przysługuje wskazany nadzwyczajny środek zaskarżenia. Postępowanie kasacyjne nie jest z pewnością postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą. W toku postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary.

W wywiedzionej kasacji jej autor wskazuje, że w przedmiotowej sprawie rażące naruszenie prawa materialnego tj. art. 4 k.k. polegało na błędnym przyjęciu przez Sąd Apelacyjny i Sąd Okręgowy, że w sprawie nie zachodzą przesłanki do zastosowania art. 86 k.k. w treści obowiązującej do 7 czerwca 2010 roku tj. według przepisów względniejszych dla skazanego co skutkowało nieuwzględnieniem przy orzekaniu kary łącznej także kary wykonanej z wyroku V K 49/10 - 6 lat pozbawiania wolności. Zdaniem skarżącego należało zastosować ww. przepisy z

uwagi na to, jak wskazuje autor kasacji, że część przestępstw, za które zapadły wyroki popełniono przed datą 8 czerwca 2010 r.

Zarzut ten okazał się jednak całkowicie chybiony. Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem względność ustaw dokonana w ramach stosowania art. 4 § 1 k.k., powinna być oceniana przez całościowe (zbiorcze) porównanie wszystkich rozwiązań dotyczących orzekania w wyroku łącznym kary łącznej w obydwu stanach prawnych. Ustawą względniejszą jest w związku z tym ta ustawa, która - po przeprowadzeniu kompletnej oceny wszelkich skutków zastosowania owych konkurujących ze sobą ustaw - *in concreto* przewiduje dla danego skazanego łagodniejsze konsekwencje (zob. wyrok SN z 13.05.2022 r., V KK 211/21, LEX nr 3438178). Aby rozważyć zarzut wywiedziony w nadzwyczajnym środku zaskarżenia należy więc przeanalizować przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego szerzej aniżeli zrobił to obrońca w nadzwyczajnym środku zaskarżenia. Na wstępie zaznaczyć należy dla porządku, z uwagi na lakoniczne i nieprecyzyjne uzasadnienie kasacji, Sąd Najwyższy przyjął, mając na uwadze jej treść, że obrońca wnosząc o zastosowanie treści przepisów art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu przed dniem 8 czerwca 2010 r. warunkuje również konieczność zastosowania treści przepisów art. 85 k.k. obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 r. Przypomnieć bowiem należy, że stosując właściwie przepis art. 4 § 1 k.k. sąd musi dokonać wyboru między konkurencyjnymi ustawami i stosować całościowo jedną z nich, bowiem w przypadku tej regulacji nie jest dopuszczalne stosowanie kombinacji przepisów konkurencyjnych ustaw, chociażby to było dla sprawcy korzystniejsze (tak: wyrok SN z 13.05.2022 r., V KK 211/21, LEX nr 3438178).

Jak trafnie wskazał Sąd Apelacyjny, podstawą orzeczonej kary łącznej jest art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w okresie od 1 lipca 2015 roku do 23 czerwca 2020 roku w związku z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. z 2020 roku, poz.1086 z późn. zm.). Powyższa konstatacja doprowadziła sąd

odwoławczy do zmiany wyroku sądu I instancji, w zakresie wskazanej podstawy wydanego orzeczenia.

Wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi został wydany w czasie obowiązywania ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami Covid – 19 oraz o uproszonym postępowaniu. Zgodnie z art. 81 ust. 1 i 2 ww. ustawy w tym zakresie do orzekania kary łącznej należało stosować przepisy rozdziału IX ustawy zmienianej w art. 38 (ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny), w brzmieniu dotychczasowym, do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Z kolei zgodnie z par 2 przepisy art. 81 rozdziału IX ustawy zmienianej w art. 38, w brzmieniu nadanym ww. ustawą, należało stosować do kar prawomocnie orzeczonych po dniu wejścia w życie tej ustawy.

Wszystkie kary zostały prawomocnie orzeczone wobec G.K. przed dniem wyjścia w życie ww. ustawy tj. przed dniem 24 czerwca 2020 r. Powyższe oznacza, że wobec skazanego należało stosować przepisy obowiązujące od 1 lipca 2015 do 23 czerwca 2020 r. Wbrew stanowisku obrońcy, w sprawie nie było żadnej materii do stosowania art. 4 § 1 k.k. w zakresie wyboru stanu prawnego w dacie orzekania, albowiem miała zastosowanie reguła kolizyjna z art. 81 ust. 1 wskazanej ustawy. Rozważanie ewentualnego zastosowania art. 4 § 1 k.k. dotyczy sytuacji, gdy w sprawie zapadły dwa wyroki i jeden z nich uprawomocnił się przed, a drugi po 24 czerwca 2020 r.

Niezależnie od powyższych rozważań, odnosząc się do treści kasacji należy mieć jednak na uwadze, na co słusznie zwrócił uwagę prokurator w odpowiedzi na kasację, że w oparciu o przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego zarówno w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 roku do 23 czerwca 2020 roku jak i te sprzed 1 lipca 2015 roku nie jest możliwe w sytuacji skazanego G. K. utworzenie takiego zbiegu przestępstw, który pozwoliłby na objęcie wyrokiem łącznym wszystkich kar jednostkowych wobec niego orzeczonych. W przypadku zastosowania stanu prawnego obowiązującego przed 1 lipca 2015 r. możliwe było połączenie kar jednostkowych orzeczonych wyrokami z pkt I (jak wnioskował obrońca), III I IV. Jednak należy mieć na uwadze treść art. 85 § 1 k.k., który uniemożliwiał objęcie wyrokiem łącznym przestępstw popełnionych zanim zapadł

pierwszy wyrok, choćby nieprawomocny co do któregokolwiek z tych przestępstw. W przedmiotowej sprawie oznaczałby to brak możliwości objęcia węzłem kary łącznej skazania wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z 21 września 2015 roku, sygn. akt XVIII K 155/12, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 listopada 2016 roku, sygn. akt II AKa 72/16, na karę łączną 12 lat pozbawienia wolności. Wyrok ten bowiem obejmuje kary za czyny popełnione przed 30 kwietnia 2010 r. Powyższe oznacza, że w przypadku zastosowania przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu przed 1 lipca 2015 r. skazany miałby do odbycia poza karą łączną 14 lat pozbawienia wolności orzeczoną zaskarżonym wyrokiem również karę 12 lat pozbawienia wolności.

Z kolei w oparciu o przepisy obowiązujące od 1 lipca 2015 r. do 23 czerwca 2020 r. na podstawie, których orzekały sądy obu instancji kara orzeczona wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego dla Warszawy-Pragi nie mogła zostać połączona węzłem kary łącznej, ponieważ nie spełniała wymogu „podleganie wykonaniu” określonego w art. 85 § k.k. w brzmieniu obowiązującym we wskazanych okresie.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia, kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążając skazanego.

[SOP]

[ms]